

Onderzoek Noordelijke Rekenkamer naar toerisme en recreatie

BELANGENAFWEGING ECONOMIE EN NATUUR MOET BETER

Werkgelegenheid toeristische projecten te optimistisch ingeschat

Assen, 21 februari 2008 –

Drenthe, Fryslân en Groningen zijn niet zorgvuldig genoeg in hun afweging van economische belangen en de belangen van natuur en landschap. De drie noordelijke provinciebesturen geven te rooskleurige schattingen van de werkgelegenheid die hun toeristische plannen opleveren.

Dat concludeert de Noordelijke Rekenkamer in haar vandaag verschenen rapport over toerisme en recreatie in Drenthe, Fryslân en Groningen. De Rekenkamer onderzocht aan de hand van voorbeelden hoe de provincies omgaan met initiatieven van toeristische ondernemers. Ook bestudeerde de Rekenkamer projecten in het kader van het Kompasprogramma ter versterking van de toeristisch-recreatieve infrastructuur. De Rekenkamer staat positief tegenover de aanpak van de provincies, maar plaatst een aantal kritische kanttekeningen bij de uitwerking ervan.

Belangenafweging economie-ecologie

Toeristische en recreatieve ontwikkelingen mogen niet ten koste gaan van natuur en landschap tenzij er een 'groot openbaar belang' in het geding is en alternatieven ontbreken. Groningen en Fryslân stappen volgens de Rekenkamer soms te gemakkelijk over mogelijke schade aan natuur en landschap heen.

Zo onderkent Fryslân bij het Friese Merenproject wel dat er ecologische schade zal optreden maar de provincie onderzoekt geen alternatieven. Ze volstaat met 'compenserende maatregelen' zonder dat het 'groot openbaar belang' is aangetoond. Groningen brengt de ecologische gevolgen pas in kaart nadat een principe-besluit is genomen tot uitvoering van onderzochte projecten. Zo ontstaan politiek-bestuurlijk voldongen feiten die een objectieve afweging van tegenstrijdige belangen in de weg kunnen staan. In andere gevallen laat Groningen ecologisch onderzoek helemaal achterwege. Drenthe mikt vooral op grote recreatieve Kompasprojecten waarbij sprake is van een zorgvuldige afweging tussen ecologische en economische belangen. Bij de behandeling van verzoeken om in natuurgebieden uit te breiden blijven daarentegen de economische belangen van recreatie-ondernemers volgens de Rekenkamer onderbelicht.

Berekening werkgelegenheidseffecten

Aanvragen voor subsidie uit het Kompasprogramma moeten vergezeld gaan van schattingen van de werkgelegenheidseffecten. De Rekenkamer vindt die schattingen niet goed onderbouwd. Zo hanteren de provincies niet de speciaal voor hen ontwikkelde vuistregel dat 10.000 tot 15.000 extra bezoekers één extra structurele arbeidsplaats opleveren. Drenthe gaat er van uit dat 2000 bezoekers al één arbeidsplaats opleveren, Groningen hanteert verschillende getallen (7000, 2000 of 1875 bezoekers per arbeidsplaats). In Fryslân worden andere kosten toegerekend aan een project dan volgens de eigen systematiek zou mogen. De Rekenkamer heeft geen verdere argumenten of verklaring voor deze afwijkingen aangetroffen. Geen van de provincies beschikt over bruikbaar cijfermateriaal om de werkgelegenheidseffecten na de voltooiing van projecten te meten. Groningen doet dit naar eigen zeggen ook niet omdat effecten pas jaren na afronding van projecten zouden optreden.

Reactie provincies

De drie provincies hebben positief gereageerd op de aanbevelingen van de Rekenkamer tot verbetering. De provincie Fryslân tekent daarbij aan dat haars inziens belangenafwegingen en werkgelegenheidsschattingen in de meeste gevallen zorgvuldig zijn geweest.